

План развоја телекомуникационих услуга

Брза експанзија широкопојасних технологија довела је до тога да данас већина оператора нуди пакете обједињених услуга преноса говора и података, који најчешће подразумевају извесне попусте.

Међутим, у последње време на тржишту се појављују и оператори који су у понуду уврстили и ТВ пакете. Доступност брзих Интернет веза омогућује дотур ТВ сигнала високог квалитета преко широкопојасне технологије (IPTV). Оператори се спремају да дефинишу атрактивне мултисервисне пакете како би даље унапредили квалитет услуга у понуди.

Република Србија
РАТЕЛ
Републичка агенција
за телекомуникације

Вишњићева 8
11000 Београд
www.ratel.rs

Под покровитељством

Понуда мултиплеј услуга

Прелазак на мултиплеј пакете услуга

Нове и иновативне услуге које би могле да се понуде крајњим корисницима треба размотрити на основу тренутно расположиве технологије: с једне стране, сада су доступне мреже нове генерације (NGN), засноване на Интернет протоколу, које операторима пружају могућност да истовремено пружају различите услуге велике брзине и високог квалитета; с друге стране, **крајњи корисници су данас постали много захтевнији по питању разноврсности и квалитета услуга које им се пружају.** Захваљујући широкој распрострањености широкопојасне технологије, крајњи корисници су у све већој мери упознати са предностима е-услуга, у смислу побољшања квалитета живота.

Углавном, очекује се да ће пакети који се састоје из услуга преноса говора, података и телевизије (триплеј), у непосредној будућности бити доминантни на тржишту. Могућност пријема телевизијског програма преко широкопојасне технологије (IPTV) омогућује крајњем кориснику да снима омиљене програме, да премотава програме напред-назад, као и да користи друге интерактивне услуге.

Како се конкуренција заоштрава, очекује се да ће се на тржишту појавити низ сличних пакета по приступачним ценама, на велико задовољство крајњих корисника.

Улога телевизије високе дефиниције (HDTV)

Када је реч о комбиновању традиционалних телекомуникационих услуга са услугама телевизијског програма, на нивоу ЕУ присутан је општи тренд преласка на телевизију високе дефиниције (HDTV).

Телевизија високе резолуције пружа и до четири пута више детаља у односу на стандардну телевизију и приказује оштрију и реалнију слику. Уз квалитетнију слику, најчешће пружа и дигитални (*surround*) звук високог квалитета, тако да је гледаоцу омогућено боље искуство у сваком погледу.

Потребно је да крајњи корисници купе компатибилне уређаје, укључујући дигитални телевизор, односно дигитални конвертор (*set-top box*), како би могли да користе услуге дигиталне телевизије. Гледалац би потенцијално могао да гледа снимљени садржај на ДВД уређају последње генерације (Blu-Ray и HD-DVD) и конзоли.

Напори креатора политике у Србији усредсређени су на реализацију преласка на дигитално емитовање ТВ програма до 2012. Очекује се да ће до тада већина грађана бити у могућности да користи предности телевизије високе резолуције и ужива у телевизији високог квалитета.

Уједно, прелазак на дигиталну телевизију довешће до ослобађања спектра који тренутно заузимају емитери аналогне телевизије, а који би могао да се искористи за увођење нових, иновативних услуга.

Савети за избор пакета услуга

Крајњи корисници би, у принципу, требало да буду опрезни при закључивању претплатничких уговора за пакете мултиплеј услуга. С обзиром на то да већина услуга које се нуде још увек нису у потпуности заживеле, корисници треба да захтевају одређене гаранције у смислу географске доступности, структуре цена, процедуре инсталације, корисничке подршке и квалитета услуга. Неке од основних ствари на које треба обратити пажњу јесу:

- ♦ **Проверити доступност услуга у датом географском подручју:** пре него што закључи уговор, крајњи корисник треба да провери да ли су све услуге из одабраног пакета већ доступне, или ће бити доступне у разумном временском року, у датом географском подручју.
- ♦ **Проверити посебне услове уговора о услугама:** крајњи корисник треба пажљиво да прочита све услове уговора о услугама. Посебно треба обратити пажњу на структуру цена, попусте који се нуде, рок и процедуру инсталирања, корисничке услуге и подршку.
- ♦ **Проверити гарантовани квалитет услуге:** крајњи корисник би требало да буде сигуран да се наведени показатељи квалитета услуге односе на пружање услуга у просечним, а не у најбољим условима. Ово је нарочито важно за пренос података великом брзином која се остварује само у специфичним условима.